

Motion till riksdagen 2013/14:Ju2

av Richard Jomshof (SD)
med anledning av prop. 2012/13:186

Ökade möjligheter att förebygga våld i nära relationer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med ett lagförslag om grovt överträdande av kontaktförbud eller med ett likvärdigt straffskärpande förslag som träffar samma handlingar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med ett lagförslag som gör åklagarkamrarnas bedömning om när ett kontaktförbud ska utfärdas mer enhetlig över landet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återkomma med en skrivelse till riksdagen med en redogörelse över behovet av att göra det lättare för personer som utsätts för våld och hot i nära relationer att få till stånd ett kontaktförbud.

Motivering

Kontaktförbud syftar till att förebygga våld i nära relationer. De meddelas till någon som riskerar att begå brott mot, förfölja eller allvarligt trakassera en annan person. Kontaktförbudet innebär ett förbud mot att besöka, ta kontakt med, förfölja och ibland även vistas på samma platser eller i samma bostad som en utsatt person.

Idag regleras kontaktförbudsutfärdande i lagen om kontaktförbud. I denna lag, under 24 §, stadgas att ett överträdande av kontaktförbud straffas med böter eller fängelse i ett år.

I en perfekt värld kommer exempelvis en kvinna som trakasseras av en man att få tillstånd ett kontaktförbud. Mannen kommer att följa förbudet och trakasserierna följaktligen att upphöra. Så ser det dock sällan ut i verkligheten. Tvärtom finns det mycket som tyder på stora brister på hur systemet med

Fel! Okänt namn på

kontaktförbud fungerar – alltifrån lagrum till hur rättsväsendet hanterar lagstiftningen.

Problemet är tredelat. För det första är det enligt Brå i dag alldeles för svårt för en utsatt kvinna att få en ansökan om kontaktförbud beviljad. Enligt Stina Holmberg, enhetschef på Brå, avslögs 70 procent av alla ansökningar i fjol.¹ Jag delar Brås uppfattning att det måste bli lättare för kvinnor att få sina ansökningar om kontaktförbud beviljade.

För det andra verkar det vara ett rent lotteri om vem som får kontaktförbud beviljat. Eller som Stiftelsen Tryggare Sverige uttrycker sig: ”Det är åklagarkammarnas magkänsla som får avgöra.” Enligt den statistik som Tryggare Sverige sammanställt och som SVT publicerat finns det oacceptabla skillnader geografiskt i Sverige för hur lätt det är att få en ansökan om kontaktförbud beviljad. Bor du t.ex. i Uddevalla eller Norrköping, då är chansen att åklagarkammarna beviljar din ansökan 50 respektive 52 procent. Bor du däremot i Norrort eller Eskilstuna, då är chansen bara 20 respektive 18 procent.² Det kan alltså vara ungefär två och en halv gång så lätt att få en ansökan om kontaktförbud beviljad om du bor på ett ställe jämfört med ett annat. Då lever uppenbarligen inte lagen upp till kraven på förutsebarhet, likhet inför lagen och rättssäkerhet. Jag anser därför att åklagarkammarnas tillämpning av lagstiftningen måste bli mer enhetlig.

För det tredje är det inte säkert att ett kontaktförbud, när det väl beviljas, avskräcker och hindrar en gärningsman från att fortsätta med sina trakasserier. I dag kan en överträdelse av förbudet ge mellan böter och ett års fängelse. Har överträdelserna utgjort delar av ett led av kränkningar mot kvinnans personliga integritet kan överträdelser av kontaktförbudet även täckas av brottet olaga förföljelse som ger fängelse utan minst angivna straff och maximalt upp till fyra år.

I tidningen Skånskan kunde vi i mars månad läsa om en man som åtalats för olaga förföljelse efter att ha trakasserat en f.d. sambo under flera år tid. Först efter 482 sms-meddelanden belades han med kontaktförbud. Mannen brydde sig dock inte om kontaktförbudet utan fortsatte att trakassera såväl kvinnan som hennes barn. År 2011 dömdes mannen för överträdelse av kontaktförbudet till böter och villkorlig dom. Detta hindrade dock knappast mannen, som fortsatte med sina trakasserier. I samband med åtalet om olaga förföljelse påpekade kammaråklagare Malin Granström att personer som döms för olaga förföljelse brukar komma undan med cirka sex månaders fängelse.³

Det är uppenbart att lagstiftningen är för snäll när en man tillåts trakassera en kvinna på detta vis under flera års tid. Vi kan bara tänka oss hur stor negativ inverkan de hotfulla trakasserierna har haft på den utsatta kvinnan och

¹ <http://www.dagensjuridik.se/2013/06/ny-lagadsremiss-idag-enklare-att-meddela-kontaktforbud-personer-som-bor-ihop>.

² Sammanställd statistik om behandlade kontaktförbudsansökningar fördelat på respektive åklagarkammare härrörande i från Stiftelsen Tryggare Sverige publicerad av SVT i anslutning till artikeln Stora skillnader i beviljade kontaktförbud 16 november 2012 på www.svt.se.

³ <http://www.skanskan.se/article/20130302/ESLOV/703019913/-/mass-sms-till-exsambo-kan-ge-fangelse>.

Fel! Okänt namn på

hennes liv under de år som gått då samhället varit oförmöget att stoppa gärningsmannen från att trakassera kvinnan och hennes barn.

Det är Sverigedemokraternas uppfattning att straffet för att överträda kontaktförbud måste skärpas väsentligt. Detta skulle kunna göras genom att man lägger till ett minimistraff om exempelvis sex månaders fängelse för överträdelse av kontaktförbud. Ett nytt brott, ”grov överträdelse av kontaktförbud”, skulle också kunna införas med ett minimistraff om ett års fängelse för upprepade överträdelse av kontaktförbud. En sista variant skulle kunna vara att införa ett minimistraff på ett års fängelse för brottet olaga förföljelse. Jag anser att regeringen bör utarbeta ett straffskärpande förslag i linje med förslagen ovan.

Sammanfattningsvis är det uppenbart att dagens system för kontaktförbud gör det alldeles för svårt för utsatta kvinnor att få ansökan om kontaktförbud beviljad. Det är heller inte rättssäkert och förutsebart, utan slumpartat beroende på vilken åklagarkammare ansökan blir behandlad i. Slutligen är straffen för överträdelse av kontaktförbud, eller olaga förföljelse till följd av många överträdelse, varken något som avskräcker eller hindrar motiverade gärningsmän att fortsätta sina trakasserier.

Regeringen bör därför återkomma med lagförslag som gör åklagarkammarnas tillämpning av lagstiftningen mer enhetlig samt skärper straffet rejält för dem som överträder meddelade kontaktförbud. Slutligen bör regeringen återkomma till riksdagen med en skrivelse som redovisar behovet av att göra det lättare för utsatta för våld och hot i nära relationer att få till stånd ett kontaktförbud.

Stockholm den 19 september 2013

Richard Jomshof (SD)